

Informační průvodce BESIP k problematice implementace školních ulic ve městech a obcích ČR

- ➔ Zklidnění dopravy v okolí školy – menší dopravní zátěž
- ➔ Větší bezpečí pro děti
- ➔ Podpora pohybu dětí a posílení jejich sociálních kompetencí
- ➔ Čistší ovzduší v okolí školy
- ➔ Společný prostor pro sdílení aktivit a zážitků

Základní principy školní ulice

Dopravně – organizační opatření, které posiluje bezpečný pohyb dětí i dospělých v bezprostředním okolí školy v době největšího provozu – nejčastěji před začátkem vyučování.

Vyhrazení prostoru v bezprostředním okolí školy pouze pro chodce a cyklisty prostřednictvím časově omezeného zákazu vjezdu motorových vozidel.

Platnost může být stanovena doplňkovou tabulkou na dobu nejintenzivnějšího pohybu dětí, nejčastěji v době před začátkem vyučování (např. od 7.00 do 8.00 hodin), případně i v odpoledních hodinách po jeho skončení.

Zklidnění dopravní zátěže v době příchodu dětí do školy, vč. minimalizace rizik dopravních nehod.

Příležitost pro podporu a posílení dopravní inteligence nejmenších a nejzranitelnějších účastníků silničního provozu – dětí (umožní preferenci dopravy dětí do školy v roli chodce, cyklisty, cestujícího veřejnou dopravou).

Implementaci školní ulice nutno řešit s ohledem na celkový dopravní režim v okolí školy a potřeby dané lokality.

Zavedení režimu školní ulice – dočasná nebo trvalá forma.

Celosvětový trend v moderním pojetí bezpečného dopravního prostoru.

Co nového školní ulice přinese?

1. Zklidnění dopravy v nejbližším okolí školy.
2. Minimalizaci rizika zranění dětí způsobeného dopravní nehodou.
3. Přirozené osvojení správného způsobu bezpečného pohybu v silničním provozu (chodec, cyklista, cestující veřejnou hromadnou dopravou) ze strany dětí.
4. Posílení důležitých kompetencí nejmenších a nejzranitelnějších účastníků silničního provozu – samostatnost, odpovědnost, rozhodnost, ohleduplnost, schopnost predikovat, odhad rychlosti a času atd.
5. Nabytí jistoty ze strany rodičů, že se jejich děti bezpečně dostanou v ranní dopravní špičce do školy.
6. Upevnění sociálních vazeb – sdílená cesta s kamarády, spolužáky, sourozenci apod.
7. Zdravější prostředí – zlepšení ovzduší, méně hluku a zplodin.
8. Vymezení bezpečného prostoru pro hru, zábavu a další aktivity škol.

Jak začít?

Analýza

Provedte analýzu bezpečnosti silničního provozu v okolí školy, pojmenujte a zmapujte riziková místa; identifikujte kritické situace (vznik tzv. problémové mapy okolí školy).

Výzkum

Zmapujte dopravní žáků školy, názory rodičů, stanovisko vedení školy, rezidentů v okolí školy na dopravní bezpečnost v dané lokalitě.

Odborníci

Vyhledejte podporu odborníků a zástupců místní samosprávy – dopravní projektant, architekt, odbor dopravy, starosta, radní pro dopravu/školství, Policie ČR atd.

Plán

Nabídněte plán doporučených tras do školy, tj. vhodných a bezpečných alternativ dopravy do školy v podobě bezpečných přístupových tras do školy pro pěší nebo cyklisty.

Komunikujte

Argumentujte a vysvětlete svůj záměr všem zapojeným subjektům – rezidenti, rodiče, vedení školy, zástupci místní samosprávy atd. (možnost informační kampaně).

Pracovní skupina

Založte pracovní skupinu (projektový tým) pro řešení konkrétní podoby školní ulice (dopravní značení, mobilní zábrany, vjezd rezidentů, ZTP, IZS atd.)

Zajistěte

Zabezpečte a dostatečně kapacitní parkovací místa pro prostředky aktivní dopravy (jízdní kola, koloběžky) v areálu školy (příp. vznik přístřešků).

Bezpečná místa

Ve spolupráci s odborníky vytipujte prostor pro zaparkování aut rodičů a vyložení dětí s ohledem na bezpečné dojetí dětí do školy.

Buďte aktivní

Věnujte se dopravní situaci v širším okolí školy v případě, že stávající situace není bezpečná (snížení povolené rychlosti, bezpečné přechody a další).

Bezpečí

Cesta do školy bude opět o něco bezpečnější.

Načasování

Vhodně načasujte zahájení projektu – ideálně za pěkného počasí.

Zkušební provoz

Otestujte fungování školní ulice se všemi atributy s následným vyhodnocením kladů a záporů navrženého řešení; v případě osvědčení modelu následně zaveďte trvalé řešení.

Doporučené složení projektového týmu

Zástupce školy – člen vedení školy nebo jím pověřená osoba
Zástupce rodičů žáků školy.

Hlavní koordinátor projektu – např. zaměstnanec městské části, ORP, nestátní neziskové organizace apod.

Zástupce místně příslušného silničního správního úřadu.

Zástupce žadatele o úpravu provozu na pozemní komunikaci (Odbor dopravy, Odbor školství).

Zpracovatel dopravně-inženýrského opatření.

Zástupce místního oddělení Městské/Obecní policie.

Koordinátor komunikace – komunikace záměru s odbornými partnery i s veřejností.

Jak společně nastavit proces vedoucí k zavedení školní ulice?

Iniciátor implementace Školní ulice = zpravidla vedení konkrétní školy či zvolený projektový tým (za podpory žáků a rodičů, případně rezidentů dané lokality) – dává prvotní impuls k zahájení realizace záměru zavedení školní ulice v dané lokalitě směrem ke zřizovateli školy.

Zřizovatel konkrétní školy (městská část, ORP) zastoupený příslušným Odborem dopravy a Odborem školství – tyto subjekty nesou hlavní odpovědnost za finální realizaci projektu a také související finanční zátěž; figurují v roli žadatele o zpracování dopravně – inženýrského opatření (DIO) vedoucího k úpravě provozu na pozemní komunikaci; na základě vyhotoveného DIO žádají o úpravu místně příslušný silniční správní úřad.

Zpracovatel dopravně-inženýrského opatření (DIO) = expert v oblasti dopravního inženýrství; na základě objednávky žadatele o úpravu provozu na pozemní komunikaci navrhuje konkrétní vhodné dopravní řešení, vč. implementace školní ulice.

Místně příslušný silniční správní úřad – vydává opatření obecné povahy, kterým stanovuje úpravu provozu na pozemní komunikaci (např. zákaz vjezdu motorových vozidel nebo zákaz odbočení motorových vozidel v určitém časovém intervalu apod.).

Odbor služby dopravní policie příslušného Krajského ředitelství policie – vydává stanovisko k úpravě provozu na pozemních komunikacích; toto stanovisko vyžaduje silniční správní úřad.

Městská/Obecní policie – poskytne užitečné informace a podněty k řešení dopravní situace v konkrétním místě; může významně podpořit hladký průběh zavádění konkrétních opatření (příp. může vymáhat dodržování platného dopravního režimu formou represe).

Správce komunikace – zajišťuje instalaci a údržbu trvalého dopravního značení.

Uspořádání a stavebně-technické provedení

Školní ulice se vyznačuje pomocí dopravního značení a mobilních zábran.

V první fázi vhodné realizovat formou přechodné úpravy provozu s dohledem pověřené osoby nebo obecní policie.

Po potvrzení efektivity nastaveného opatření a jeho akceptaci ze strany veřejnosti (rezidenti v okolí, rodiče žáků školy, okolní komerční subjekty atd.) možno model nahradit trvalou místní úpravou provozu.

Nutno nastavit optimální řešení, které je kompatibilní s případným průjezdem vozidel IZS a ZTP (zásahy ve škole a jejím blízkém okolí).

Vzhledem k časovému omezení platnosti není toto opatření vázáno na specifické stavebně-technické úpravy dané pozemní komunikace, která mimo časový interval opatření plní svoji standardní dosavadní funkci.

V docházkové vzdálenosti vně uzavřené oblasti je zpravidla vhodné identifikovat místa k zastavení motorového vozidla pro vyložení a naložení dětí a zajistit od těchto míst bezpečnou trasu ke školní budově pro chodce a cyklisty.

Zastávka veřejné dopravy může být umístěna uvnitř nebo vně uzavřené oblasti s tím, že od ní je zřízena bezpečná trasa pro chodce, příp. i cyklisty.

Na co nezapomenout z hlediska zachování a posílení bezpečnosti dětí?

1. Edukace dětí v oblasti dopravní výchovy ze strany rodičů i školy.
2. Seznámení dětí s novým dopravním řešením v okolí školy.
3. Důkladné promyšlení a nácvik trasy do školní budovy, vč. zmapování všech rizikových míst na trase (např. od místa vyložení z osobního automobilu nebo ze zastávky veřejné dopravy do budovy školy).
4. Dodržování pravidel silničního provozu a respektování dané dopravní infrastruktury po opuštění vymezeného prostoru školní ulice.
5. Přístupnost, přehlednost, bezbariérovost navržené podoby školní ulice (doprava osob s tělesnými handicap).

Školní ulice

Rizika při procesu implementace školní ulice

- ❗ Špatně zvolené dopravně-inženýrské řešení v dané lokalitě, nedostatečné rozpracování projektu, vč. časové osy implementace.
- ❗ Nedostatečná informační kampaň s vysvětlením přínosů zavedení školní ulice (možný následný odpor části žáků, rodičů, rezidentů, úřadů).
- ❗ Špatné složení projektového týmu (názorová nejednotnost) – možné prodlevy v procesu implementace.
- ❗ Odklon od původního návrhu konceptu, neschopnost udržet kontinuitu v procesu implementace (např. z důvodu opomenutí potřeb místní okolní obsluhy).
- ❗ Nevhodně zvolené místo k vyložení/naložení dětí (následné nedodržování pravidel školní ulice).
- ❗ Opatření k zavedení školní ulice lze použít na komunikacích v okolí školy, které plní pouze obslužnou funkci, nebo ke kterým existuje variantní objízdná trasa.
- ❗ Zavedení školní ulice není vhodné v lokalitě, která by byla zasažena trvalým vyloučením automobilového provozu na dotčených veřejných prostranstvích dané lokality.
- ❗ Nedostatek finančních prostředků či politické vůle ke změně zavedených dopravních standardů.
- ❗ Nutno predikovat – vzít v potaz celkový územně plánovací proces a udržitelnost zvoleného řešení, vč. vývoje dopravní zátěže v dané lokalitě v horizontu několika let.
- ❗ Je třeba zohlednit rostoucí/klesající kapacitu školy – žáci, zaměstnanci.
- ❗ Příliš velké zásahy do stávající dopravní infrastruktury vedoucí ke zhoršení dopravně bezpečnostní situace v okolí školy.

Použité zdroje a více informací k problematice zklidňování dopravy a implementace školní ulice

www.besip.cz

www.mdcr.cz

Technické podmínky Ministerstva dopravy TP 132 „Zásady zklidňování dopravy na pozemních komunikacích v obcích“ (odd. 9.21)

www.peskymestem.cz

www.praha.eu

